

Seminario MEFROP

Memorias de Europa en la Frontera de los Pirineos

Historia, patrimonio, políticas y modelos culturales

Esta región se caracteriza por la **multiplicidad y la riqueza de memorias**. Hay numerosos actores (asociaciones, instituciones y académicos) que se dedican al estudio, la práctica y las políticas de memoria. Por lo tanto, a través de un **proyecto multicultural trasfronterizo alrededor del patrimonio memorial** y mediante recursos digitales, se pretende prefigurar una red de trabajo de larga duración; de hecho, la intención es crear una estructura permanente. El proyecto pretende reivindicar el valor de **la experiencia, los conocimientos y el saber hacer de los diferentes actores** que intervienen en el ámbito de las **políticas de la historia, la memoria y el patrimonio, la cuestión de la política europea** de la memoria y la memoria actual en las sociedades de frontera. Nuestro trabajo es **la cuestión de la memoria como materia transversal y multidisciplinar, una cuestión de primer orden para la Europa de hoy**, en términos de su relación con los conflictos del pasado reciente, con una **perspectiva nueva entre la fuerza heredada de los conflictos europeos** y la permeabilidad actual del simbolismo de las fronteras administrativas de los estados europeos. El proyecto tiene como objetivo **consolidar un grupo de trabajo permanente, de debate y aprendizaje**, y cuenta con una **base muy sólida en el territorio**, que incluye a todos los actores públicos y privados. El **estudio de la frontera** es en sí mismo un universo permanente de interculturalidad. Pero la importancia de este proyecto es **establecer las líneas de trabajo, las redes sociales y académicas para analizar y subrayar el valor de la riqueza**, diversa y ejemplar, de la historia y la memoria trasfronteriza de este territorio con un **gran potencial trasdisciplinario, transnacional y multicultural**. Este es un proyecto que se abre a seminarios permanentes y a participaciones culturales más amplias.

Organització:

Universidad de Perpiñán Via Domitia; Centre de Recherches Historiques sur les Sociétés Méditerranéenne; GIS IPAPIC; Asociación Trajectoires; Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona (FSUB)-Observatorio Europeo de Memorias (EUROM)



Colaboración:

Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes; Archives Départementales des Pyrénées-Orientales (ADPO); Casa de la Generalitat en Perpiñán; Hôtel Belvédère du Rayon Vert, Cerbère; Museo Memorial del Exilio (MUME); Office de Coopération et d'Information Muséales



más información: observatori.memories@ub.edu
Formaliza tu inscripción [aquí](#)

Seminario MEFROP

Memorias de Europa en la Frontera de los Pirineos

Historia, patrimonio, políticas y modelos culturales

9, 10 y 11 de octubre de 2014

** Este es un programa provisional que puede verse sometido a cambios de última hora. Disculpen las molestias.*



El proyecto MEFROP: Memorias de Europa en la Frontera de los Pirineos tiene el objetivo de establecer un centro de trabajo en red sobre las diferentes memorias culturales de la frontera franco-catalana.

“¿Qué patrimonializaciones de la memoria encontramos en la frontera y en Cataluña?”

El seminario se articula en torno a las visitas a los espacios de memoria y a conferencias, debates y la presentación de contribuciones científicas sobre el tema: Las problemáticas del patrimonio memorial y los espacios de memorias múltiples en el entorno de los Pirineos Orientales y Cataluña.

JUEVES 9 DE OCTUBRE

Sesión de apertura

Facultad de la Universidad de Perpignan

16h

Apertura institucional y palabras de bienvenida
Fabrice Lorente, Rector de la Université de Perpignan Via Domitia (5')

Presentación de la Direction régional des affaires culturelles (DRAC)

Alain Daguerre de Hureauux, directeur régional des affaires culturelles en Languedoc Roussillon (5')

Presentación de la Facultad y del Grupo de Investigación
Nicolas Marty, Decano y director científico del MEFROP (5')

Presentación del GIS Institutions patrimoniales et pratiques interculturelles

Xavier de la Selle, presidente del GIS IPAPIC (5')

Presentación de los Proyectos internacionales de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona

Carme Panchón, Vicerectora de Administració y Organització de la Universitat de Barcelona (5')

Sesión 1: “Memoria y patrimonio en espacios públicos y museos”

1630h

Presentación del proyecto MEFROP

Jordi Guixé, coordinador del proyecto MEFROP i director del Observatorio Europeo de Memorias (5')

Conferencia (a determinar)

Palimpsestos de Berlín, patrimonio y monumentos memoriales
Stefanie Endlich, Profesora honorífica Univ. Künste Berlin (40')

1710h

Pausa café (20')

1730h

Topografías represivas para los exiliados republicanos y los brigadistas internacionales en los Pirineos Orientales (1939-1941)

Grégory Tuban, CRHISM - UPVD (40')

1810h

Mesa redonda y debate (20')

VIERNES, 10 DE OCTUBRE

Sesión 2 y visita: “Rivesaltes: Valores patrimoniales de los lugares con memorias múltiples”

830h

Traslado en bus a Rivesaltes (20')

9h

Visita a los vestigios del **Camp Joffre** (îlots J, K) por Association Trajectoires

1030h

Visita al **Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes** (60')

11h

Pausa café (20')

1120h

Traslado en bus a Perpignan (20')

12h

Archives Départementales des Pyrénées-Orientales

El rol del arte y de la cultura en el proyecto memorial del campo de Rivesaltes

Agnès Sajaloli, directora del **Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes** (45')

13h

Comida (120')

14h

Visita a los fondos documentales de los **Archives Départementales des Pyrénées-Orientales** (40')

15h

El valor patrimonial de las investigaciones documentales
Christine Langé, directora de los ADPO (45')

1530h

Pausa café (20')

16h

Traslado en bus a la Casa de la Generalitat (30')

Sesión 3: “¿Cuáles son los roles de las instituciones del patrimonio en relación con la multiplicidad de historias y memorias?”

1630h

"Portbou como memoryscape: política del pasado de la periferia europea"

Garikoitz Gómez Alfaro, especialista en memoria popular y tarjetas de memoria cognitiva (45')

17h

Sesión de trabajo dinamizada por Alain Battegay, Sociologo del Lames-Cnrs Aix-en-Provence; Manuel Melgar, director del Centro de la Memoria Histórica de Salamanca; Enric Pujol, miembro del Consejo Científico del MUME, y Ruben Doll, Mémorial du camp de Rivesaltes (60')

1810h

Pausa café (20')

1830h

Proyección "**Fotoperiodismo y Retirada. Ejemplo de la cobertura del evento por parte de la World Wide Foto de The New York Times**" recontextualización del reportaje fotográfico PHOTO NYT presentado en la exposición "De la caída de Barcelona a la Retirada. Report of Wide World Photo for The New York Times"

Eric Forcada, comisario (30')

19h

Música y memoria. Concierto de guitarra en homenaje a los republicanos españoles deportados a Mauthausen, a cargo de Francisco Ortiz

SÁBADO 11 DE OCTUBRE

Sesión 4 y visita: “Portbou. Cerbère: Rupturas de cargas memoriales?”

830h

Traslado en bus a Portbou (60')

930h

Visita a la **Memoria de Walter Benjamin** en Portbou (60')

1030h

Traslado en bus a Cerbère (10')

11h

Hôtel Belvédère du Rayon Vert

Proyección de dos films-documentales:

- **Cerbère (La Frontera)**, 2009, d'Olivier Moulaï

- **0.80 Square Metres (contemporary experiences of political imprisonment and the conditions in the concentration camp)**, 2012, de Kristina Norman

Presentación y debate con los autores

Marta Marin-Domine, Centre for Memory and Testimony Studies, Wilfrid Laurier University -Canada

12h

Debate y conclusiones: “La interculturalidad: ¿Cuáles son las vías para el patrimonio y la memoria en la frontera?”

Hélène Hatzfeld, Madeleine Claus, Nicolas Marty y Jordi Guixé

13h

Clausura del seminario
Hélène Hatzfeld, Nicolas Marty

1330h

Comida (60')

16h

Traslado en bus a Perpignan (60')

Seminari MEFROP

Memòries d'Europa a la Frontera dels Pirineus

Història, patrimoni, polítiques i models culturals

9, 10 i 11 d'octubre de 2014

**Aquest és un programa provisional que pot quedar sotmès a canvis d'última hora. Disculpin les molèsties.*



El projecte MEFROP: Memòries d'Europa a la Frontera dels Pirineus té com a objectiu establir un centre de treball en xarxa sobre les diferents memòries culturals de la frontera catalano-francesa.

Seminari MEFROP

Memòries d'Europa a la Frontera dels Pirineus

Història, patrimoni, polítiques i models culturals

Aquesta àrea transfronterera es caracteritza per la **multiplicitat i la riquesa de memòries**. Hi ha nombrosos actors (associacions, institucions i acadèmics) que es dediquen a l'estudi, la pràctica i les polítiques de memòria. És per tant, a través d'un **projecte multicultural transfronterer al voltant del patrimoni memorial** i mitjançant els recursos digitals, que es vol prefigurar una xarxa de treball de llarga durada; de fet, es vol crear una estructura permanent. El projecte vol reivindicar el valor de **l'experiència, els coneixements i el saber fer dels diferents actors** que intervenen en el camp de les **polítiques de la història, la memòria i el patrimoni, la qüestió de la política europea** de la memòria i la memòria actual a les societats de frontera. El nostre treball és **la qüestió de la memòria com a matèria transversal i multidisciplinària, una qüestió de primer ordre per a l'Europa d'avui**, en termes de la seva relació amb els conflictes del passat recent, amb una **perspectiva nova entre la força heretada dels conflictes europeus** i la permeabilitat actual del simbolisme de les fronteres administratives dels estats europeus. El projecte té com a objectiu **consolidar un grup de treball permanent, de debat i aprenentatge**, i disposa d'una **base molt sòlida en el territori**, que inclou a tots els actors públics i privats. L'**estudi de la frontera** és en si mateix un univers permanent d'interculturalitat. Però la importància d'aquest projecte és **establir les línies de treball, així com les xarxes socials i acadèmiques per analitzar i fer valer la riquesa**, diversa i exemplar, de la història i la memòria transfronterera d'aquest territori amb un gran **potencial transdisciplinari, transnacional i multicultural**. Aquest és un projecte que s'obre a seminaris permanents i a participacions culturals més

Organització:

Universitat de Perpinyà Via Domitia; Centre de Recherches Historiques sur les Sociétés Méditerranéennes; GIS IPAPIC; Associació Trajectoires; Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona (FSUB)-Observatori Europeu de Memòries (EUROM)



Col·laboració:

Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes; Archives Départementales des Pyrénées-Orientales (ADPO); Casa de la Generalitat a Perpinyà; Hôtel Belvédère du Rayon Vert, Cerbère; Museu Memorial de l'Exili (MUME); Office de Coopération et d'Information Muséales



més informació: observatori.memories@ub.edu
Formalitzat la inscripció [aquí](#)

“Quines patrimonialitzacions de la memòria trobem a la frontera catalano-francesa?”

El seminari s'articula al voltant de les visites als espais de memòria, a conferències, debats i a la presentació de contribucions científiques sobre el tema: Les problemàtiques del patrimoni memorial i els espais de memòries múltiples a l'entorn dels Pirineus Orientals i Catalunya.

DIJOUS 9 D'OCTUBRE

Sessió d'obertura

Facultat, Universitat de Perpinyà

16h

Obertura institucional i les paraules de benvinguda
Fabrice Lorente, Rector de la Universitat de Perpignan Via Domitia (5')

Presentació de la Direction régional des affaires culturelles (DRAC)

Alain Daguerre de Hureaux, directeur régional des affaires culturelles en Languedoc Roussillon (5')

Presentació de la Facultat i el Grup de Recerca
Dr. Nicolas Marty, Degà i director científic MEFROP (5')

Presentació del GIS Institutions patrimoniales et pratiques interculturelles

Xavier de la Selle, president del GIS IPAPIC (5')

Presentació dels Projectes internacionals de la Fundació Solidaritat de la Universitat de Barcelona

Carme Panchón, Vicerectora d'Administració i Organització de la Universitat de Barcelona (5')

Sessió 1: “Memòria i patrimoni en espais públics i museus”

1630h

Presentació del projecte MEFROP

Jordi Guixé, coordinador del projecte MEFROP i director de l'Observatori Europeu de Memòries (5')

Berlin Palimpsests del patrimoni i monuments memorials

Stefanie Endlich, Professora honorífica Univ. Künste Berlin (40')

1710h

Pausa cafè (20')

1730h

Topografies repressives per als exiliats republicans i els brigadistes internacionals als Pirineus Orientals (1939-1941)

Grégory Tuban, CRHISM - UPVD (40')

1810h

Taula rodona i debat (20')

DIVENDRES 10 D'OCTUBRE

Sessió 2 i visita: “Rivesaltes: Valors patrimonials dels llocs amb memòries múltiples”

830h

Trasllat en bus a Rivesaltes (20')

9h

Visita als vestigis del **Camp Joffre** (ilôts J, K) per l'Association Trajectoires

1030h

Visita a l'Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes (60')

11h

Pausa cafè (20')

1120h

Trasllat en bus a Perpinyà (20')

12h

Archives Départementales des Pyrénées-Orientales

El rol de l'art i de la cultura en el projecte memorial del Camp de Rivesaltes

Agnès Sajaloli, directora de l'Établissement Public de Coopération Culturelle du Mémorial du camp de Rivesaltes (45')

13h

Dinar (60')

14h

Visita als fons documentals dels **Archives Départementales des Pyrénées-Orientales** (40')

15h

El valor patrimonial de les recerques documentals
Christine Langé, directora de l'ADPO (45')

1530h

Pausa cafè (20')

16h

Trasllat en bus a la Casa de la Generalitat (30')

Sessió 3: “Quins són els rols de les institucions del patrimoni en relació amb la multiplicitat d'històries i memòries?”

1630h

Temps i espai a Portbou: Mitologia, memòria i ús públic de la història en l'era de la informació

Garikoitz Gómez Alfaro, especialista en memòria popular i targetes de memòria cognitiva (45')

17h

Sessió de treball dinamitzada per Alain Battégay, Sociòleg del Lames-Cnrs Aix-en-Provence; Manuel Melgar, director del Centro de la Memoria Histórica de Salamanca; Enric Pujol, membre del Consell Científic del MUME, i Ruben Doll, Mémorial du camp de Rivesaltes (60')

1810h

Pausa cafè (20')

18.30h

Projecció "**Fotoperiodisme i Retirada. L'exemple de la cobertura de l'esdeveniment pel Wide World Photo del The New York Times**", recontextualització històrica del reportatge de PHOTO N.Y.T presentat per a l'exposició "De la caiguda de Barcelona a la Retirada. Report of Wide World Photo for The New York Times"

Eric Forcada, comisari (30')

19h

Música i memòria. Concert de guitarra en homenatge als republicans espanyols deportats a Mathausen, a càrrec de Francisco Ortiz

DISSABTE 11 D'OCTUBRE

Sessió 4 i visita: “Portbou. Cerdère: Ruptures de càrregues memorials?”

830h

Trasllat en bus a Portbou (60')

930h

Visita a la **Memòria de Walter Benjamin** (60')

1030h

Trasllat en bus a Cerdère (10')

11h

Hôtel Belvédère du Rayon Vert

Projecció de dos films-documentals:

- **Cerdère (La Frontera)**, 2009, d'Olivier Moulaï
- **0.80 Square Metres (contemporary experiences of political imprisonment and the conditions in the concentration camp)**, 2012, de Kristina Norman

Presentació i debat amb els autors

Marta Marin-Domine, Centre for Memory and Testimony Studies, Wilfrid Laurier University -Canada

12h

Debat i conclusions: “La interculturalitat: Quines són les vies per al patrimoni i la memòria a la frontera?”

Hélène Hatzfeld, Madeleine Claus, Nicolas Marty i Jordi Guixé

13h

Clausura del seminari
Hélène Hatzfeld, Nicolas Marty

14h

Dinar (60')

15h

Trasllat en bus a Perpinyà (60')